

Інна ГАВРИЛЮК,

к. н. соц. ком., доц.;

Ольга Садовнікова,

к. пед. н., доц.

Сумський державний університет,

вул. Римського-Корсакова, 2, Суми, 40007, Україна, e-mail: gavriluk-inna@yandex.ru

УДК 007 : 304 : 659.3

Ефірне програмування державного радіомовлення України та Білорусі (на прикладі «УР-1» та «Радьє 1»)

Розглядається програмний контент Першого каналу Українського радіо («УР-1») та Першого національного каналу Білоруського радіо («Радьє 1»). З'ясовується, що програмне наповнення на провідних державних радіоканалах України та Білорусі, незважаючи у цілому на ідентичність, має певні відмінності. Наголошується на тому, що програмна промоція впливає на рейтинги досліджуваних радіоканалів.

***Ключові слова:** Перший канал Українського радіо (УР-1), Перший національний канал Білоруського радіо («Радьє 1»), державне радіомовлення, програмування.*

Актуальність дослідження. В останні десятиліття у пострадянських країнах система радіомовлення зазнала значних змін. Не стали винятком Україна та Білорусь, де на протигагу державним радіостанціям сформувався широкий сегмент комерційних приватних радіокомпаній. Однак, незважаючи на кількісне превалювання комерційних радіоорганізацій, потужним власником у сфері радіомовлення залишається держава. Саме державні радіоканали є репрезентантами своїх країн на внутрішньому і зовнішньому інформаційних просторах, містять широкий спектр програм за цільовим, тематичним та аудиторним призначенням. Державне радіомовлення й надалі обслуговує ту аудиторію, яка не цікава комерційним радіостанціям.

Соціально-комунікаційну політику України і Білорусі визначають та формують насамперед такі державні радіокомпанії, як Перший канал Українського радіо («УР-1») та Перший національний канал Білоруського радіо («Радьє 1»).

Дослідження особливостей розвитку, порівняльна характеристика програмної політики державних радіоканалів у пострадянських країнах, на нашу думку, є актуальною, оскільки дає розуміння того, чи за

© Гаврилук І., Садовнікова О., 2014

однаковою схемою розвивається цей сегмент мас-медіа, чи потрібні для них нові технології ефірного програмування і які саме.

Наукова новизна проблеми. Розгляд і порівняльна характеристика концептуалізації контенту провідних державних радіоканалів України та Білорусі є новим, оскільки цей пласт ще не був об'єктом спеціального розгляду у теорії соціально-комунікаційних досліджень.

Ступінь розробки теми. На сьогодні такий засіб масової інформації, як радіо, не часто потрапляє до сфери наукових зацікавлень медіадослідників. Насамперед це стосується державних радіокомпаній.

Слід зазначити, що тема, порушена нами у такому аспекті, взагалі не розглядалася. І якщо у білоруському соціокомунікаційному дискурсі з'являються розвідки, присвячені проблемам розвитку державного радіо, то в українському науковому медіапросторі це майже не розроблено.

Мета – проаналізувати особливості програмної політики «УР-1» та «Радьє 1».

Перший національний канал Білоруського радіо на сьогодні здійснює мовлення в діапазонах FM/УКХ/ДХ/КХ, а також у провідній (близько 3,3 млн абонентів на 9,461 млн населення країни – виділення наше), Інтернет-мережах, а також транслюється у цифровому стандарті DVB-T. Ефірне мовлення каналу в FM-діапазоні і в мережі Інтернет ведеться цілодобово. На каналі виходить більше ніж 70 програм різної жанрової та тематичної спрямованості.

Трансляція Першого каналу Українського радіо здійснюється за допомогою проводового, супутникового, Інтернет-мовлення, а також на УКХ, FM та частково СХ. Ефірне мовлення каналу в FM-діапазоні та в мережі Інтернет ведеться цілодобово. На жаль, точної інформації щодо кількості абонентів проводового радіо немає. За останніми даними, які датувалися 2011 роком, в Україні нараховувалося 2,7 млн радіоточок, у той час, як у 1991 році радіоточок було 19 млн [10].

Основою діяльності будь-якої радіостанції є програмування її радіоефіру: «Під час програмування ефіру створюється завершена картина образу радіостанції. У цьому процесі поєднуються всі важливі складники мовлення: випуски новин, передачі, музика» [7, 147]. Процес програмування здійснюється відповідно до концепції радіостанції [7, 149]. Оскільки УР-1 та «Радьє 1» – це державні радіостанції, то їхнє програмне наповнення повинно відповідати широкоформатному радіо, ефір якого мають складати різноманітні радіопередачі. Розглянемо особливості формування програмної політики вищезазначених радіостанцій детальніше.

Питанням типологізації радіопрограм придіяли увагу В. Лизанчук [6], О. Гоян [2]. Найбільше, на нашу думку, концепції державного радіо відповідає класифікація, запропонована В. Лизанчуком. Науковець, від-

повідно до предметно-тематичного принципу, виділяє такі різновиди радіопрограм: інформаційні, політико-ідеологічні, історико-культурологічні, соціально-економічні, освітньо-пізнавальні, релігійні, передачі для дітей та юнацтва, передачі для молоді, літературно-драматичні, музично-розважальні, рекламні [6]. Хоча, зауважує В. Лизанчук, цей поділ не є абсолютним, він дещо умовний.

Основу ефіру провідних державних радіоканалів України та Білорусі складають інформаційні програми.

Інформаційні випуски в ефірі «УР-1» звучать щогодини, розпочинаючи з 10.00 до півночі у будні та з 6.00 до півночі – у вихідні. Представлений на головному державному радіоканалі й тематичний інформаційний випуск – «Планета спорту». Окрім цього, щодня на «УР-1» звучать півторагодинні інформаційні програми. Транслюється в ефірі й інформаційно-аналітичні програми «Тиждень» (щосуботи) та «Урядові будні» (щоп'ятниці та щосуботи). Важливим складником є інформаційно-музичні програми – інформаційно-музичний блок, що виходить в ефір о 05.30 з понеділка по п'ятницю, та інформаційно-музична програма «Обрії», що звучить з 10.00 до 14.00 години у суботу.

Інформаційні випуски на «Радьє 1» виходять цілодобово на початку кожної години. Окрім випуску «Новости», на каналі транслюються інформаційні програми «Новости планеты» (спільний проект з Радіо ООН, який звучить щоденно о 02.00), «События дня» (23.00 у будні) та тематичні «Новости спорта» (5 разів у будні дні та чотири у вихідні), «Политический комментарий» (будні – 15.10, 22.05), «Партнер. Информация для деловых людей» (будні – 5.47, 6.40, 12.45), «Радиослужба безопасности» (будні – 16.15, 18.25), «Сельское утро» (будні – 06.10), «Афіша» (будні – 5.15, 6.48, 10.40). Представлені на каналі й регіональні новини «Рэгіён» (будні – 11.40): кожна із п'яти областей Білорусі (окрім Мінської) у визначений для неї день має право трансляції. Інформаційно-аналітичний блок представлений програмами «Радиофакт» (будні – 7.00), «Постфактум» (будні – 19.00), «Беларусь-Россия» (субота – 12.05, понеділок – 04.00). Щоранку з 08.00 до 10.00 (будні дні) в ефірі Першого національного каналу Білоруського радіо звучить інформаційно-музична програма «Утро с Белорусским радио».

Отже, у сітці мовлення «УР-1» та «Радьє 1» представлені як власне інформаційні випуски, так й інформаційні, інформаційно-аналітичні та інформаційно-музичні програми. Проте інформаційний блок на головному каналі Білоруського радіо «розмаїтіший»: це різі за тематикою, географією випуски, широкий спектр різноформатних програм.

Основою медійної політики державних радіостанцій є політико-ідеологічне мовлення. В ефірі «УР-1» цей блок представлений такими про-

граммами: «Відкрита студія», «Порядок денний», «Інтереси народу», «Депутатський тиждень». Пріоритети державної політики, сучасні тенденції в політичному житті Білорусі у центрі уваги таких радіопрограм, як: «Такі дзень», «Беларускі шлях», «Акцэнты». Отже, у відсотковому співвідношенні медіанасиченість політико-ідеологічними передачами як на провідному державному радіо України, так і Білорусі майже однакова.

Значне місце у стратегії програмування посідають соціально-економічні програми. Актуальні питання соціально-економічної ситуації в Україні обговорюються у програмах «Україна. Сьогодні», «Колос», «Інвестиційна Україна», «Сподіватися», «Банкір», «Під контролем», «Інвестиційна Україна», «Світ навколо нас», «Житейські будні», «Гаряча тема». Соціально-економічний контент «Радьє 1» майже ідентичний змістовому наповненню УР-1: «Актуальні мікрофон», «Партнёр», «Сельская раніца», «Дзелавы радыёпартал», «Экалагічны аспект», «Рэгіён. Радьё.ВУ», «Дыялог».

Потужно на головних державних радіостанціях України та Білорусі представлений історико-культурологічний блок. Так, наприклад, на «УР-1» виходять програми «Родом з України», «Золоті ворота», «Мить історії», «Добридень!», «Екслібрис», «Моя Україна», «Книжковий сюжет», «Вони прославили Україну», «Свобода слова», «Історія християнської церкви», «З глибини тисячоліть», «Вечірній клуб актриси Лариси», «Книжковий спалах», «Український вимір». В ефірі «Радьє 1» представлені такі історико-культурологічні програми: «Гістарычны ракурс», «Дыярыуш», «Культурная прастора», «Арт-салон», «Беларускі альбом», «Галасы стагоддзяў», «Тэатральны сезон», «Беларуская калекцыя», «Кінаклуб», «Радьёваяж», «Эпізоды Вялікай вайны», «Літаратурны калейдоскоп», «Этнафорум». Як бачимо, на радіоканалах однаковою мірою приділяють увагу історико-культурологічній тематиці.

Освітньо-пізнавальний блок на «УР-1» представлений програмами «Твое право», «Сім'я – фортеця моя», «Практикум», «У світі медицини», «Знай наших!», «Якість життя», «Музичні сходінки», «Резонанс», «Домашня академія», «Уроки мови, інструментальна музика, афоризм», «Таїна слова», «Прості речі», «Запобігти. Врятувати. Допомогти», «Ваше здоров'я», «Загадки мови», «В саду і на городі», «Під контролем», «Чорним по білому», «Твое право», «Батьківські збори», «Інтернет. Комп'ютер. Звук», «Слово», «Недільна подорож», «Бути успішним», «Формула життя», «Ми – українці». На «Радьє 1» транслюються такі освітньо-пізнавальні програми: «Моўныя хвілінкі», «Сямейнае радьё», «Дачны сезон», «Здароўе», «Нязведаныя гарызонты». Отже, на «УР-1» програмам на освітньо-пізнавальну тематику приділено значно більшу увагу, ніж на головному державному каналі Білорусі.

Аналогічну ситуацію спостерігаємо і в царині релігійних радіопередач: на Першому каналі Українського радіо їх значно більше («Православний календар», «Жива надія», «Про головне», «Святительське слово», «Віра. Надія. Любов», «Православ'я в Україні», «Голос Надії», «Людина і вічність», «Вірю і знаю», «Радіо «Воскресіння», «Благовіст», «Відвертість»), аніж на Першому національному каналі Білоруського радіо («Свято душы», «Духоўнае слова», «Каталіцкая пропаведзь», «Навіны. Радыё Ватыкана»). Причому на «УР-1» намагаються представити усі конфесії. Окрім того, ці програми виконують різне інтенціональне спрямування: від власне релігійної (апологетської) до журналістської форм подання інформації.

Найпроблематичнішою для радіостанцій різних форм власності залишається така аудиторна категорія, як діти, юнацтво, молодь. Вважається, що з маркетингової точки зору – це найневигідніша група. На державних радіостанціях, незважаючи на загальну тенденцію до зникнення в ефірній сітці програм для вищезазначеної категорії, такі передачі є загальнообов'язковими. Радіоконтент для наймолодшої аудиторії на «УР-1» складають, наприклад, такі програми: «Школяда», «Уроки мови для дітей», «АВС – або це, або інше», «Вечірня колісанка», «Старшокласник», «Малі таємниці великого світу», «Твій друг – книга», «Дитячі історії дорослих людей», «Кольоровий світ», «Радіосеріал», «Недільний трамвай», «Родинна бібліотека», «Час дівчат». Перший національний канал Білоруського радіо для найменших слухачів пропонує проект «Вячэрняя казка», а для юнацтва, молоді – програму «Адкрытая пляцоўка». Окрім того, у програмі «Добрі дзень!» виходять щоденники радіоконкурсу «Маладыя таленты Беларусі». Отже, маркетингова стратегія «Радыё 1» передбачає максимальне скорочення програм для наймолодшої і посилення програмного наповнення для більш старшої аудиторії. Перший канал Українського радіо стратегію мовлення для такої категорії, як діти, юнацтво та молодь, не змінив. Навпаки, на сьогодні цей малопривабливий (для більшості радіостанцій) аудиторний сектор має можливість слухати на «УР-1» нові програми.

Літературно-драматичний блок на «УР-1» та «Радыё 1» представлений майже однаково: «Театр перед мікрофоном», «Поетичні акварелі», «Літературні читання», «Детективна історія», «Сторінки світової класики» (дві останні звучать у межах «Літературних читань») та, відповідно, «Тэатр Беларускага радыё», «Кароткія гісторыі», «Дабравесце ад паэзіі».

Найбільшу кількість на головних державних радіоканалах України та Білорусі становлять музично-розважальні програми. Так, наприклад, на «УР-1» цей блок представлений передачами «Естрадний калейдоскоп», «В обіймах імпровізації», «Тільки пісня», «Дзвінке пе-

ревесло», «Пісня мого роду», «Все є музика», «Рідні наспіви», «Музичні перлини», «Музика без слів», «Дивертесмент», «Пісні, з якими ми росли», «Вранішнє мереживо», «Крок до успіху», «Пісенна фантазія», «Від суботи до суботи», «Наша пісня року», «Парад мелодій», «Камертон», «Тільки пісня», «Музичний прем'єр-експрес», «Концертний зал», «Естрадний калейдоскоп», «Віч-на-віч з естрадою», «Шукаю продюсера», «Концертний зал». На «Радьє 1» транслюються такі музично-розважальні радіопрограми: «Пасля поўначы», «Музыка для ўсіх», «Добры дзень!», «СМС-эфір», «Бонус», «Вітаем, віншуем, жадаем!», «Рэтра», «Аўтарская песня», «Бяссонне», «Новая музика», «Джаз-тон», «Накцюрн», «Лукавая дарожка», «Музычны алімп», «Сустрэчы з пеняй», «Падарунак меламану», «Імпразізацыя», «Музычная планета», «Іграй, душа!», «Клас і К», «Сустрэчы з пеняй», «Муза», «Армейская пошта». Окрім тематичних радіопрограм, 1–4 рази на годину лунають 7–10-хвилинні концертні випуски. Отже, кількість музично-розважальних програм в ефірі «УР-1» майже дорівнює чисельності аналогічних передач у програмному пакеті «Радьє 1». Проте на «УР-1» радіопередачі зазначеної групи за змістовим наповненням розраховані на старшу вікову групу: звучить класична, популярна, джазова музика, але найбільший відсоток належить трансляції народної музики. Припускаємо, що цей фактор може впливати на зниження популярності радіостанції. Особливістю музичних програм на «Радьє 1» є їхнє тематичне розмаїття: на каналі звучить музика і класична, і популярна, й авторська, й електронна, і джазова, і дитяча, і народна та ін.

Таким чином, музичне мовлення Першого національного каналу Білоруського радіо орієнтоване на слухачів усіх вікових категорій. Директор «Радьє 1» А. Васюкевич зазначає: «В сезоні 2013–2014 гг. канал повністю перешел на новий формат музикального програмування «Oldie based Soft AC», в котром сочетаются несколько элементов традиционных FM-форматов» [1, 82]. Отже, Перший національний канал Білоруського радіо переформатовується на молоду аудиторію, яка, як відомо, здебільшого цікавиться музикою. Як бачимо, на «Радьє 1» випрацьована чітка маркетингова стратегія. Основне завдання очільників радіостанції – залучення якомога більшої кількості радіослухачів.

По-різному на провідних державних радіоканалах України та Білорусі представлені, окрім власне реклами, рекламні програми: в ефірі Першого національного каналу Білоруського радіо їх взагалі немає, натомість на «УР-1» маємо такі передачі: «Пожити для себе», «Клініка «Новий зір», «У світі медицини», «Джерело здоров'я», «Зелена планета».

Використовують на провідних державних радіоканалах України та Білорусі й інтерактивну форму програмування. Інтерактивні програми

на сучасному етапі функціонування радіо – це основа маркетингової політики: «Якщо радіостанція хоче утримати споживача та збільшити кількість своїх клієнтів, вона має якомога частіше залучати до своєї роботи активну аудиторію» [5]. Проте види інтерактивних форм спілкування на Першому каналі Українського та Першому національному каналі Білоруського радіо різні. На «УР-1» в діалоговому форматі представлені політико-ідеологічні та соціально-економічні передачі: «Житейські будні», «Український вимір», «Відкрита студія», «Порядок денний». Місцем для дискусії зі слухачами є релігійна програма «Про головне». Транслюються на «УР-1» у форматі радіоконкурсів освітньо-пізнавальні – «Знай наших!», «Недільна подорож», «Чорним по-білому» – та музично-розважальні програми – «Наша пісня року», «Шукаю продюсера». На провідному каналі Білорусі з-поміж таких програм найбільша кількість музично-розважальних: «Пасля поўначы», «SMS-эфір», «Бонус», «Сустрэчы з пеняй», «Музычны алімп», «Падарунак меламану», «Армейская пошта», «Вітаем, віншуем, жадаем!». Окрім музично-розважальних, у цій групі представлені інформаційно-музична «Утро с Белорусским радио», соціально-економічні «Актуальны мікрофон», «Рэгіён. Радыё. ВУ», політико-ідеологічна «Такі дзень», передача для молоді «Адкрытая пляцоўка». Отже, «Радыё 1» робить ставку на музичну інтерактивну складову, у той час як «УР-1» – на суспільно-політичну та освітньо-пізнавальну діалогові форми.

Окрім активного інтерактивного програмування ефіру, «Радыё 1» використовує також і конвергентні форми подання програм. Так, наприклад, телеверсію радіопрограми «Актуальны мікрофон» можна подивитися на супутниковому телеканалі «Білорусь 24». Таким чином, «Радыё 1» намагається бути цікавими для своєї аудиторії, бути у тренді новітніх журналістських процесів.

Як бачимо, особливостями стратегічного планування аналізованих радіостанцій Білорусі та України є випуск в ефір програм, різних за цільовим призначенням. У цілому програмний пакет «УР-1» та «Радыё 1» ідентичний. Це стосується політико-ідеологічних, соціально-економічних, історико-культурологічних, літературно-драматичних програм. Проте у програмуванні зазначених радіоканалів є й певні відмінності.

На відміну від «Радыё 1», у програмному пакеті «УР-1» потужніше представлено освітньо-пізнавальні, релігійні, рекламні, а також програми для дітей, юнацтва та молоді. З одного боку, можемо говорити про позитивні моменти у програмуванні зазначеної радіостанції, оскільки розширено той блок, який не має місця на інших радіостанціях. З іншого боку, є суттєві недоліки. На нашу думку, занадто широко представлено рекламний блок: окрім власне реклами, на каналі транслюється

ще й низка піар-передач. Негативним вважаємо підхід до виробництва і форми транслявання програм для дітей, юнацтва та молоді: передачі виходять у запису, на каналі не передбачено інтерактивне спілкування з молоддю. А саме інтерактив забезпечує зворотний процес і дозволяє отримати інформацію щодо запитів та реакції на запропонований контент для наймолодшої аудиторної групи.

Відмінності у програмуванні стосуються також інформаційного та музично-розважального блоків. Кількість інформаційних випусків на «Радьє 1» значно перевищує (вони звучать цілодобово) аналогічний продукт на «УР-1». Окрім того, на Білоруському радіо ширший контент тематичних інформаційних програм, а також інформаційно-аналітичних передач.

Значну увагу на «Радьє 1» приділяють музично-розважальній складовій. І хоча за кількістю цей блок майже аналогічний музично-розважальному контенту на «УР-1», проте відрізняється за змістовим наповненням. На каналі звучить різностильова музика, яка може задовольняти рекреативні потреби усіх вікових груп. Більше того, ефірний пакет музично-розважальних програм орієнтований на FM-формат. Це свідчить про чітку маркетингову політику каналу, який прагне залучити до своєї цільової аудиторії молодь.

Акцентування уваги Першим національним каналом Білоруського радіо на інформаційній та музично-розважальній складовій обумовлений соціологічними даними, які засвідчують, що «населення в рівній мірі віддає перевагу інформаційним та музично-розважальним радіо-програмам (38,1% і 37,4% відповідно)» [3, 67]. Таким чином, на провідному державному каналі Білорусі орієнтуються на смаки та уподобання аудиторії. Саме така програмна політика сприяє тому, що «Радьє 1» має один із найвищих рейтингів з-поміж інших радіостанцій Білорусі [3, 65].

На нашу думку, принципи програмування на «Радьє 1», на відміну від «УР-1», більше відповідають потребам часу та слухачької аудиторії. Білоруське радіо намагається бути ближчим до своєї аудиторії, спостерігаємо мобільність, динамічність ефіру.

На жаль, попри всі намагання урізноманітнити ефір, «УР-1» й досі перебуває в аутсайдерах. За даними дослідження компанії «GfK» (2013 р.), до трійки лідерів увійшли «Русское Радио», Europa Plus та Радіо Relax [9]. На жаль, у списку «УР-1» взагалі немає. У соціологічному опитуванні, оприлюдненому аналітичною конторою досліджень «DAR Kiev» (2011–2012 рр.), Перший канал Українського радіо входить до ТОП-10 найкращих радіостанцій України і посідає 9-е місце [8]. Хоча сам радіоканал, посилаючись на дані компанії «TNS Ukraine», позиціонує себе як лідер на українському радіоринку.

Причин того, що провідна державна радіокомпанія України має низькі рейтинги, на нашу думку кілька. Одна з них – незначне фінансування Національної радіокомпанії з боку держави. Нагадаємо: 5 лютого 2013 р. НРКУ вимкнула частину передавачів на СХ, УКХ та FM-хвилях через те, що витрати на поширення програм Українського радіо були зменшені в кілька разів. За даними Держкомтелерадіо, якщо в 2012 році на трансляцію програм НРКУ із загального фонду державного бюджету було виділено понад 52 млн грн, то у 2013 р. – близько 12 млн грн. [11]. На щастя, ситуацію вдалося врегулювати.

Пріоритетними напрямками «Радьє 1» є також широке запровадження інтерактивного (у першу чергу це стосується музично-розважального контенту) та конвергентного форматів. Така форматно-програмна промоція спрямована на популяризацію та покращання позицій каналу в медіапросторі Білорусі.

Проблема дослідження програмного контенту провідних державних радіоканалів тих пострадянських країн, де цей сегмент мас-медіа функціонує й досі, належить, на нашу думку, до перспективних напрямів соціально-комунікаційних досліджень, оскільки дає розуміння того, чи за однаковою схемою розвиваються такі радіоканали, що потрібно змінювати чи, навпаки, залишати у програмній політиці. Перспективи подальших розвідок вбачаємо у дослідженні програмного контенту федеральної державної радіостанції «Радио Росии». Це дасть можливість скласти загальне уявлення про стратегії розвитку провідних державних радіостанцій на пострадянському медіапросторі.

1. *Васюкевич А.* Вещательный сезон 2013–2014 гг. на Первом национальном канале Белорусского радио : тематические преобразования и новые маркетинговые цели / А. Васюкевич // Журналістыка-2013 : стан, проблемы і перспектывы : матэрыялы 15-й Міжнар. навук.-практ. канф., 5–6 сн. 2013 г., Мінск / рэдкал. : С. В. Дубовік (адк. рэд.) [і інш.]. – Вып. 14. – Мінск : БДУ, 2013. – С. 80–82.

2. *Гоян О. Я.* Основи радіожурналістики і радіоменеджменту : підруч. / О. Я. Гоян. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. – 190 с.

3. *Гусев А. В.* Белорусская национальная медиасреда : социологический аспект / А. В. Гусев, В. И. Ермак, О. Э. Живень и др. – Минск : Белорусский дом печати, 2011. – 100 с.

4. *Дубовик С. В.* Белтелерадиокомпания как институт формирования общественного мнения / С. В. Дубовик // Веснік БДУ. – 2011. – № 2. – С. 90–95.

5. *Зелінченко О. А.* Інтерактивність як основа «живого» радіомовлення : історія виникнення та важливість упровадження соціального замовлен-

ня аудиторії / О. А. Зелінченко [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1508>.

6. *Лизанчук В.* Основи радіожурналістики : підруч. / В. В. Лизанчук. – К. : Знання, 2006. – 689 с.

7. *Павленко Л. Г.* Технологія та принципи програмування ефіру Всесвітньої служби радіомовлення України / Л. Г. Павленко [Електронний ресурс] // Наукові записки Інституту журналістики : наук. зб. / за ред. В. В. Різуна ; КНУ ім. Тараса Шевченка. – К., 2009. – Т. 35. – С. 147– 152.

8. *Лучшие радиостанции Украины* [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://rest-night.com/news-club-music-dj/1789-luchshie-radiostancii-ukrainy.html>

9. *Рейтинги GFK Ukraine* [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.umediagroup.com.ua/2010-01-26-15-20-37>

10. «Укртелеком» хоче відмовитися від проводового радіо [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.telekritika.ua/news/2011-04-20/62130>

11. *У регіонах відключають «Українське радіо»* [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://dt.ua/UKRAINE/u-regionah-vidklyuchayut-ukrayinske-radio.html>.

Эфирное программирование государственного радиовещания Украины и Беларуси (на примере «УР-1» та «Радыё 1»)

Инна Гаврилук, к. н. соц. ком., доц.;

Ольга Садовникова, к. пед. н., доц.

Рассматривается программный контент Первого канала Украинского и Первого национального канала Белорусского радио. Выясняется, что программное наполнение на ведущих государственных радиоканалах Украины и Беларуси, несмотря в целом на идентичность, имеет определенные отличия. Подчеркивается, что программная промоция влияет на рейтинги исследуемых радиоканалов.

Ключевые слова: *Первый канал Украинского радио (УР-1), Первый национальный канал Белорусского радио («Радыё 1»), государственное радиовещание, программирование.*

Air programming of State Radio of Ukraine and Belorussia (on the example of «УР-1» and «Радыё 1»)

Inna Havrylyuk, Olha Sadovnikova,

Sumy State University,

2, Rimsky-Korsakov St., Sumy, 40007, Ukraine, e-mail: gavriluk-inna@yandex.ru

The programme content of First Channel of Ukrainian Radio (УР-1) and First National Channel of Belorussia Radio («Радыё 1») is considered.

It was found out that in general the programming package of «УР-1» and «Радыё 1» are identical. It concerns political and ideological, social and economic, historic and cultural, literature and drama programmes.

Nevertheless, there are some differences in the programming of the abovementioned radiochannels. The programming package of «УР-1» is mostly represented by educational, religious and advertising programmes and also by the programmes for children and youth. This channel did not change the broadcasting strategy for children and youth. This not very attractive audience for the majority of radio stations has an opportunity to listen to new programmes on «УР-1». The negative aspect is the approach to the production and the broadcasting form of programmes for children and youth. There is no interactive communication with youth. There are too many advertising programmes on «УР-1».

The quantity of news, subject information programmes, information and analytical programmes on «Радыё 1» is significantly greater than on «УР-1». The special attention is paid to musical and entertainment programmes. The air package of musical and entertainment programmes is oriented on FM format. The interactive and convergent formats are the priority for «Радыё 1».

The programming principles of «Радыё 1» despite the principles of «УР-1» meet the requirements of time and the audience. One can observe the mobility, dynamism of Belorussia radio. Thus, the programme promotion influences its high rating.

Key words: *First Channel of Ukrainian Radio (УР-1), First National Channel of Belarussia («Радыё 1»), state radio broadcasting, programming.*

Юлія КОЗИР,

аспірант,

Сумський державний університет,

вул. Римського-Корсакова, 2, Суми, 40007, Україна, e-mail: yuliakozyr@yandex.ua

УДК 007 : 304 : 659.3

Україна та Росія як актори в наративах української та російської преси

Дослідження є спробою порівняльного аналізу особливостей представлення українськими та російськими ЗМІ однієї й тієї ж події зі сфери українсько-російських відносин. За основу аналізу взято прийом персоніфікації країн, що постійно використовується журналістами при висвітленні міжнародних відносин.

Ключові слова: *ЗМІ, Україна, Росія, персоніфікація.*

Відповідно до Віденської конвенції про дипломатичні відносини 1961 року, говорити від імені держави мають право глави держав, урядів і міністри закордонних справ, за певних умов – глави дипломатичних

© Козир Ю., 2014